

DE BA

ZUIN.

Stemmen uit de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland.

(Ten voordeele der Theologische School te Kampen.)

Vrijdag 8 Juni 1888.

Joël II: Ia, Blaast de Bazuin!

Door Haggai vraagt de Heere ook Neerlands volk:

»Is het voor ulicden wel de tijd/ dat gij woont in uwe getwefde huizen en zal dit huis (s Heeren huis) woest zijn? Hagg. 1: 4

Dit blad wordt wekelijks, des Vrijdags, uitgegeven. Abonnementsprijs, per drie maanden, franko per post, door geheel het Rijk f 1.50.

UITGEVER:

H. BULENS, WINTERSWIJK.

Prijs der advertentiën van 1-10 regels f 1.-; elken regel meer 10 cts. Boekhandelaars-advertentiën 3/2 maal.

Kerkelijke en Gemeentelijke Berichten, enz.

DE THEOL. SCHOOL IN ROUW.

Hebben we nog geen drie weken geleden de Kerk de doodstijding moeten brengen van onzen jeugdigen Student Dost-Panman, en gaan onze jongelingen en broeders nog met het teeken van dien rouw aan zich voor ons — onze harten zijn thans van diepen weemoed ter neergeslagen, nu de Heere een onzer geliefde oudste Leeraren, en wel den tweede in orde van leeftijd, heeft tot zich geroepen.

Onze medearbeider en Leeraar der Theologische School

A. BRUMMELKAMP

is niet meer.

Mocht hij nog zoo frisch van krachten met onzen waarden oudsten Broeder Van Velzen het vijftigjarige jubelfeest van zijn predikantschap en dat van de nitleiding der Kerk beleven, — na dien tijd ondervond hij, vooral des winters, de zwakheden des ouderdoms, doordien hij soms de koorts had, en dikwerf zijn kamer moest houden, vanwege de gevoeligheid voor het weder; terwijl zijn ijverige geest, zoo gaarne werkzaam in den dienst des Heeren, in zijn Kolleges aan de School en de waarneming van de openbare godsdienstoefeningen, niet zelden de zwakte des lichaams onderdrukte.

Dezen winter vooral moesten wij hem zeer dikwijls op onze vergaderingen en op onzen krans missen, en tot onze smart van Z.Ew. hooren, hoe hem dit leed deed. Wel in stille onderworpenheid, maar o wat was zijn hart bij ons, en wat leefde hij nog mede. Te meer daar gedurende die gansche voorbereiding voor den dood en slooping des lichaams, de geest tot op het laatste oogenblik nog zoo vaardig bleef.

Den ganscher winter gaf Z.Ew. zijne kolleges aan huis; dit vond wel aanleiding in een tekort van kamers op zekere uren, maar vooral in de laatste maanden, ook om de ongesteldheid van onzen Broeder.

Wat een voorrecht en blijdschap toen hij, betrekkelijk onverwacht, bij de verwisseling van het Rectoraat kon tegenwoordig zijn. Of als hij ons nog de giften voor de Theol. School, de vijf-honderd gulden van wijlen Jhr. de Jonge, en de duizend gulden van den Hr. C. S. kon brengen! Wat een wederopleving!

En wat herleefden wij, jongeren, als wij onze beide Oudsten weder bij elkander zagen.

Zoo innig speet het hem, dat hij onze tweede voorvergadering met de broeders Deputaten van het Synodaal Convent niet kon bijwonen. En toen hij ook voor de vergaderingen van 10 en 12 April verhinderd werd, doordien het hem door een nieuwe rheumatische zinking in het hoofd en bij het hart ondoenlijk was, — toen gaf hij zijne intiem en onzen Rector, die hem bezocht, te kennen, dat de Heere nu als 't ware tot hem zeide: »Brummelkamp, gij hebt afgedaan!»

Toch, den 16 Mei zagen wij zijne levendige gestalte, met dat opgericht grijs hoofd, verzwakt, maar toch nog fier de Docenten-kamer binnen treden; terwijl ook Ds. Van Velzen van eene ongesteldheid gebeterd was. Onze voorzitter wenschte hem en onszelven geluk met deze beterschap. En hij betuigde zijne innige dankbaarheid, dat de Heere

hem nu weder zoo ver had gebracht. Met dezelfde opgewektheid woonde hij onzen Vrijdagavond-krans bij.

Driemaal nam hij de openbare godsdienstoefening op het Pinksterfeest onder de leiding van onzen pastor loci waar.

Doch of hij ook wat te veel van zich gevegd hebbe of niet — de Heere zei nu werkelijk: het is genoeg. De aanvallen en koortsen kwamen met verdubbelde kracht terug, en trokken de vorige week zoo door, dat Vrijdag-morgen de familie van buiten de stad ontboden werd.

Terwijl wij onze samspreking hielden met de Studenten, en des avonds in den krans bijeen waren, werd de dood verbeid. Zaterdag-avond omstreeks half tien ure ging zijne ziel opwaarts tot God.

En nu geliefde Gemeenten, Leeraren en Kuratoren, welk een treurig bericht zegt gij. Doch wij hebben bij al deze beproeving in de daden Gods te roemen en te juichen.

Op treffende wijze heeft de Heere zijne genade verheerlijkt in dit sterven van onzen waarden Ds. Brummelkamp.

Langdurige bedlegerigheid heeft de Heere hem bespaard. Alleen op de bede van de kinderen en het advies van den dokter heeft hij den allerlaaststen dag, in plaats van zijn kamerzetel te bezetten, een ander bed ingenomen dat zijne doodspoude werd. Ook geestes-verzwakking bij de vermindering der lichaamlijke krachten werd nauwelijks waargenomen. Behalve bij de koortsaanvallen, leed hij ook betrekkelijk weinig pijn. Ook zijn doodstrijd was den laatsten dag voor de bloedverwanten of omstanders betrekkelijk gering.

Zoo was zijn ziekestoel tot op den allerlaaststen dag zijns levens nog een predikstoel. Injuchende en zingende, met zijne kinderen of met zijne vrienden, is hij den hemel ingegaan.

Tot op den laatsten dag hebben onze beide oudste Vaders nog met elkander kunnen spreken.

Zes uren voor zijnen dood bezocht onze Broeder Van Velzen zijn zwager en kollega voor het laatst; en op diens vraag, of hij »zijn oudste vriend, dan nu naar Jezus ging, antwoordde de stervende, op zijn eigen kinderlijk afhankelijken doch geloofvasten toon, met heldere stem: »dat kan wel zijn!»

Voor broeder De Cock, zijn derde ambtgenoot aan onze School, in jaren, was het bespaard, een gedeelte van den laatsten huiselijken avond-godsdienst bij te wonen en nog voor te gaan in knielend dankgebed, na het zingen van Ps. 103: 10: »De Heer heeft zich, als d'Allerhoogste Koning, Een troon gevestigd in Zijne hemelwoning...»

Op uitdrukkelijke vaderlijke order moest ook toen nog in die uiterste ure het huisorgel, hoewel de kinderen vreesden dit zou den lijder te zeer vermoeden, zich bij het gezang der kinderen paren, voor zooveel de verbroken kinderharten dit werkelijk toelieten. Hierop bedankte hij Broeder De Cock en nam zijn afscheid van hem met de woorden: »de Heere zij met U.»

Na nog verder met zijne kinderen gebeden en thee gebruikt te hebben, schikte hij zich o.a. met de woorden: »Nu zal ik maar gaan inslapen!... nu het lichtje op!...» — en de Heere nam, na eenige ademhalingen,

zijn geest tot Zich van Wien hij gekomen was.

Broeders en Zusters, Jongelingen en Jongedochters, ja Kinderen onzer gemeenten, dat deze roepstem des doods van onzen ouden »vader Brummelkamp» die u zoo liefhad, tot uwe harten inga.

Dat bij den voortduur voor en door u de gedachtenis dezes rechtvaardigen in zegening zij, — gelijk voor al onze geliefde Studenten; en wilt dit met ons toonen, door zijne kinderen en kindskinderen en vooral zijne twee zwakke, reeds jaren door ziekelijkheid en zwakheid beproefde dochters, onze geachte zusters in het geloof, in de gebeden te denken.

Wij eindigen thans, doch met dit verzoek van ons, jongere Leeraren, dat Gij met ons van den Heer der Gemeente bidt voor onze School en Kerk, dat Hij — vooral in deze dagen van nieuwe opwaking en toenadering onder Gods volk — nu toch onzen geliefden oudstrijder en oudsten Leeraar Vader Van Velzen ons nog wat bespare, want nu gevoelen wij meer dan ooit, wat ons eenmaal in zulk een dubbelen slag treffen en ontvallen zal.

De Heere beware ons daar nog lang voor — en sterke onzen geliefden oudsten Voorganger waar ook, in zijn nog hooger leeftijds van bijna 79 jaren, de afnemijng der krachten reeds nu door Z.Ew. gevoeld wordt.

Het Doc. Kollege, H. BAVINCK, Rector, C. MULDER, Secr. Kampen, 4 Juni 1888.

BERICHT.

De kerkeraad van Assen, in dezen gemachtigd door de Prov. Synode van Drenthe, gehouden 23 en 24 Mei jl., brengt ter algemeene kennis: dat de Algemeene Synode onzer kerk, bij besluit der Prov. Synode van Drenthe, dit jaar vergaderen zal, zoo de Heere wil, te Assen, en — met een kleine, doch voor de hospitaliteit gewichtige afwijking van de bekende bepaling desbetreffende, — wordt bijeengeroepen tegen Dinsdag 14 Augustus; dat tot het op tijd in orde brengen van het agenda, de lastbrieven met instructiën etc. zoo spoedig mogelijk ingewacht worden bij den Prov. Corresp., Ds. Moolhuizen te Beilen;

dat voor Logies e a in de huisgezinnen der gemeente zooveel doenlijk zal gezorgd worden, met name voor de leden der Synode, en aanvragen daartoe worden ingewacht bij den pastor loci, Ds. van der Munnik, die tevens bereid is, nader gevraagde inlichtingen te geven. Met de bede, dat de Heere ons in alles leide door zijnen H. Geest, en zijne hooge goedkeuring al ons werk, en vooral dat der komende Synode, moge bekronen.

Namens den Kerkeraad voornoemd, J. D. v. d. MUNNIK, Praeses.

J. van BALEN, Scriba. Assen, 28 Mei 1888.

Ondergeteekende verzoekt Heeren Provinciale Correspondenten, hem de stukken ter plaatsing op de Agenda voor de e.k. Synode, zoo spoedig mogelijk te doen toekomen.

J. MOOLHUIZEN, Provinciale Correspondent van Drenthe. Beilen, 29 Mei 1888.

VAN DE SYNODALE COMMISSIE.

Ontvangen voor de Gemeente te Bergum bij den Kerkeraad aldaar: Van de em. te Oldeboorn f 4,— Ontvangen voor de Gemeente te Nijmegen bij den Kerkeraad: Een gift gevonden in de kerk-collecte der Gem. Gorinchem f 0,50

Noch Bergum noch Nijmegen is gerod. Gelukkig er zijn nog vele Gemeenten die niet gecollecteerd hebben en van welke wij hopen dat ze 't nog doen zullen. Namens de Syn. Comm., J. NEDERHOED, Secr. Middelstum, 4 Juni 1888.

De Klassis Heerenveen vergadert, D. V. op Woensdag 27 Juni e.k. ten huize van den heer Tjaarda te Oranjewoud. Aansvang 11 uur.

De afgevaardigden worden verzocht de collecte voor de Emeriti-Predikanten, Predikants Weduwen en Weezen met te brengen. A. W. NIJENHUIS, Klass. Corresp.

HAARLEM, 3 Juni 1888, afl. Kleinheiligland. Hedenmorgen na de godsdienstoefening werd de kerkeraad en gemeente en velen buiten haar, zeer verblijd, naardien onze bemide leeraar Ds. J. Scholte, de gemeente bekend maakte, dat hij na veel strijd voor de roeping naar de gemeente te Hoofddorp Haarlemmermeer had moeten bedanken.

Dat de Allerhoogste dit besluit bekrone met zijnen onmisbaren zegen, tot heil voor de gemeente en tot eer van 's Heeren naam. Namens den Kerkeraad, N. HOOGSTRAATEN, Scriba.

O.-PEKELA, den 5 Juni 1888. Zondag 3 Junij herlicht onze geliefde leeraar Ds. G. Dealdens voor een goed gevulde kerk zijn veertigjarige Evangelie bediening. Hij had bij deze gelegenheid tot tekst gekozen Ps. 71: 17, 18. Na dezen verklaard te hebben, deelde hij in de toepassing kortelij aan de hoorders mede, de leiding, de bewarende en de zogenoemde hand Gods aan hem en de zijnen bewezen gedurende die veertig jaren, in de gemeenten, waarin hij als herder en leeraar is werkzaam geweest en nog is, namelijk te Borge, Schildwolda, Ten Boer en de laatste vierenwintig jaren te O.-Pekela. Met dankbare erkenntenis aan God voor het goede aan hem en de zijnen bewezen, eindigde hij met den wensch dat de Allerhoogste hem verder moge bewaren, en bij het klimmen zijner jaren kracht, wijsheid, licht en genade moge schenken, dat hij nog verder tot Gods eer, en tot opbouw van zijn duurgekochte kerk op aarde moge werkzaam zijn.

Na het sluiten der rede werden hem bij monde van onzen geachten onderwijzer R. Visser, mede namens de gemeente, eenige woorden van dank toegesproken. Tevens had deze onderwijzer een net en op de zaak toepasselijk gedicht opgesteld, hetwelk hij in de kerk voorlas, tot genoegen van leeraar en gemeente. Daarna verzocht voornoemde onderwijzer te zingen Ps. 118: 7. Na dezen verzocht de onderling L. Blok nog staande te zingen Ps. 134: 3.

Dat de God aller genade zijn dienstknecht nog lang moge sparen en zijn dienstwerk verder met zegen moge bekronen, is de wensch van kerkeraad en gemeente. Namens den Kerkeraad, J. DE RAAD, Ouderling.

Ontvangen voor de Theol. School. Van de Gem. te Lopik f 3,225 Oostzaan » 1,25 Varsseveld » 16,— J. NEDERHOED, Penningm.

Middelstum, 4 Juni 1888. Van de Gem. te Werkendam ontving ik de Pinkstercollecte voor de Zending a f 25,—. Daar dit bedrag behoort bij den Penningmeester voor de Zending, den Heer B. de Moen te Doeshorgh, heb ik het ZEd. toegezonden, en herhaal daarbij mijn vroeger reeds gedaan verzoek, om alles, wat voor de Zending is, aan ZEds. adres over te maken. NEDERHOED.

Ontvangen voor de Uitbreiding der Theol. School de volgende jaarlijkse bijdragen. Classis Varsseveld.

Class. Collect. Corresp. Ds. J. F. Bulens te Varsseveld. Varsseveld. f 5,— Wed. B. Wissink Aalten. 10,— Jonged. Vereen. J. NEDERHOED, Alg. Thea.

Middelstum, 4 Juni 1888

Kas voor Emer. Pred., Pred. Wed. en Weezen. le Coll.

Gem. Oostzaan f 3,— » Huizen » 7,83 Van de Wed. K. te Amsterdam, ingekomen bij den kerkeraad aldaar f 200,— Van dezelfde ter hand gesteld aan Ouderl. Brenning aldaar f 500,— Hartelijk dank aan de ons onbekende geefster. De Heere vergelde het haar naar den rijkdom zijner genade. Hij heeft ons door zijn daden verblijd. Vinde het voorbeeld dezer weduwe navolging en zij het voor kerkeraden en gemeenten een prikkel om niet te vertragen. 't Is tijd, broeders, voor de 2e coll. Is de 1e coll. allerwege gehouden? Het verslag van '87 is ter perse. Het bestuur, J. J. KUIFFER, Pres. C. S. BOSS, Secr. L. HOEKERS, Penn.

Ontvangen voor de Zending.

De P. C. v. d. Gem. te Vliissingen f 16,68 Sroonskerke (Walch) - 17,72 Wolphartsdijk, nagek. gift - 70,— Zierikzee Meelstr. - 18,— Veere - 11,32 Biezinge - 9,54 Krabbendijke - 11,36 Veer - 6,— Heusden - 4,15 Tilburg - 8,— Meeuwen - 2,— Dussen - 15,90 Genderen - 33,42 Almkerk - 23,65 Nieuwe Pekela - 36,75 Stads-kanal - 30,23 Warffum - 18,42 Ezinge - 18,62 Steens - 4,82 Leeuwarden - 30,744 Oenkerk - 40,30 Marrum - 25,— Hallum - 39,50 Britsum - 14,25 Bium - 28,10 Bolsward - 13,125 Ruinerwold en Koekange - 37,55 Gees - 8,10 Norg - 7,37 Borge - 3,46 Vroomshoop - 14,06 Latten - 10,— Zwolle - 60,— Velp - 13,— Barchem - 6,72 Halfweg (Haarlemmerm.) (1887) - 10,25 Halfweg (Haarlemmerm.) (1888) - 15,15 Delft - 85,65 Middelharnis - 7,08 's Gravendael - 14,125 Hellevoetsluis - 16,75 Monster - 13,75 Maasland - 17,40 Strijen - 2,30 Naaldwijk - 20,90 Giessendam - 16,76 Bodegraven - 20,— Hazerswoude - 51,83 Katwijk - 15,25 Noordwijk - 5,40 Rijnsburg - 21,74 Sassenheim - 25,— Oudewatering - 1,85 Nieuwkoop - 4,60 Waddinxveen - 10,273 Leiden, Heeren-gracht - 33,27 Enschede - 42,65 Door Ds. Schuurman, van een gezelschap te Enschede - 8,— Door idem, van een Zondagsschool aldaar - 3,03 Van de Mannenveren. te Delfzijl - 6,12 Door Ds. Nijens, een gift van de Wed. K. ingekomen bij den kerkeraad te Amsterdam - 200,— De P. C. v. d. Gem. te Oostzaan - 2,50 » Zwartewaal - 7,315 » B. J. C. G. DE MOEN, penningm. Doesburg, 5 Juni 1888.

IETS UIT HET LEVEN

van onzen afgestorvenen

»Vader Brummelkamp»

Een kroniekmatige, in koortsigen haast opgestelde levensschets van dezen geliefden doode te geven, als men in de dagblad-pers gewoon is, past en lust ons niet. Het zou voor ons gevoel en in dit blad oneerbiedig en lichtvaardig zijn, — en we achten het onnoodig voor onze lezers. Enkele trekken slechts uit de jeugd.

Antonij Brummelkamp werd den 14 Oktober 1811 te Amsterdam geboren uit godvreezende en tegelijk verstandige ouders — gelijk onze afgestorvene zoo innig dankbaar tot God in zijn *Uitgang*, in de *Officiële stukken* opgenomen, vermeldde.

Op tweejarigen leeftijd moesten zijne ouders vanwege de gevolgen der Napoleontische overheersching naar de Smilde, waar hij zijne eerste levensjaren doorbracht.

Het heugt hem niet, schreef hij in onopgesmakte, maar treffende, heerlijke taal — wanneer hij de eerste indrukken van Gods heiligheid en de snoodheid der zonde kreeg, wel weet hij, dat sinds hij zich iets met bewustzijn heugt, ook hij die indrukken kende.

»Sla de zonde nimmer ga
Die mijn jonkheid heeft bedreven» — zoo werd hem reeds vroeg door zijne vrome moeder geleerd, en deze bede werd uit haar godvruchtig gemoed als in het zijne overgeplant. . . . Wie erkent niet in deze naieve beschrijving den nu verheerlijkten Evangelie-dienaar, die zichzelve levenslang zoo streng bond, en anderen vasthield, aan de middelen ter opvoeding naar Gods Woord tot 's menschen behoud verordend! . . . En hoe gaarne sprak hij over die moeder! Met welk een verering: dit was hem nooit te veel! . . .

»Hoe kom ik in den Hemel?» was zijne voortdurende bekommernis. Want naar den maatstaf van zijn jeugdig gemoed waren er weinig of geen godvruchtige mannen. Vronwen, ja voor dezen was de weg gemakkelijker! Een man moest echter, zelfs om godvruchtig te zijn, naar zijn kinderlijke opvatting, Leeraar wezen. En deze opvatting stond met zijn keuze tot het Leeraarschap »in het allernauwst verband.»

Ja het Leeraarsambt scheen zelfs de eenige weg voor hem om zalig te worden. De bestrijdingen hierover bleven niet achter. Zijne stille verzuchtingen hieraangaande durfde hij echter niet openbaren; — tegen welk stilzwijgen hij later waarschuwde. Doch het eene noodige werd steeds meer zijn uitzien verlangen.

Sedert 1819 op den Ganzenberg, met zijne ouders bij zijne grootmama — 87 jaren oud — wonende, mocht aldaar, vooral ook door het bezoek van vrome Leeraars ten huize zijner ouders, »het zaad des woords door Gods Geest in zijn jeugdig hart gelegd» — gelijk hij van achteren durfde zeggen — steeds dieper wortelen schieten.

Op het Instituut van Kinsbergen ontving hij zijne opleiding, om naar de Akademie te kunnen gaan.

Door zijne leermeesters werd hij zeer bemind. Zelfs bleek hem dit van den Kurator der school, Donker Curtius, later dikwerf president der Synode, waarmede hij eenmaal in droevige botsing zou komen, schoon met de heerlijkste uitkomst. Die botsing zou immers den jeugdig predikant Brummelkamp de historische man doen worden, met wien de geschiedenis van het nageslacht reeds nu rekening houdt?

Op 17-jarigen leeftijd kwam hij voor zijne verdere Litterarische studien aan het Athenæum te Amsterdam, waaraan uitgebreide familiekring woonde. Daar werd toen reeds een scherpe lijn getrokken tusschen rechtzinnige en niet rechtzinnige Leeraren; welk onderscheid en welke strijd hij in Elburg nauwelijks kende, schoon dikwerf met Ds. Bisschop, als zijn tweeden vader verkerende.

Aan het Athenæum leerde hij echter terstond duidelijker het groote, droevige onderscheid tusschen studenten en menschen van de wereld en de godvreezenden kennen. Maar »te midden eener ijdele en vloekende meerderheid van societets-mannen,» vond hij spoedig twee jongelingen die een uitzondering hierop maakten: Thorbecke en Scholte; bekend en geteekend als »da-Costianen,» die vrome gezelschappen zochten. Bij hen »was het als in de onderlijke woning.» Door dezen kwam hij ook in aanraking met Kohlbrugge, en durfde het eindelijk ook wagen den »als vogelvrij verklaarden» da Costa op te zoeken — in wien hij een man vond, op wien de woorden der Schrift mogen toegepast worden: »Die in mij geloof, stroomden des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.» Hiermede vooral doelende op het dichterlijk talent van dien Israëlietischen Christen-zanger, wiens bundel, vooral de Feestzangen, ook altijd op zijn schrijf-bureau voor het grijpen lagen, en van welke onze ontslapen Leeraar vele, zoo niet alle, van buiten kende.

In 1830 te Leiden gekomen voor de Theologische studie, bracht hij als vrijwillig jager het eerste Theologisch studie-jaar met het geweer in den arm in Noord-Brabant door; doch teruggekeerd, zette hij zich ijverig aan de studie. Gods Woord was in de eerste plaats zijn Theologisch Handboek en Repertorium. Wat de Akademie toen leverde »maakte natuurlijk weinig indruk op hem. Nam hij zijne collegies waar, 't was zeker niet om daarna zijne diktaaten te bestudeeren. De Akademie was hem een soort Doorgangshuis waardoor hij moest passeeren, om in den geordenden weg Leeraar te worden in de kerk zijner Vaders, in de Gereformeerde, in de Christelijke kerk. Doch overigens voor hem gansch verwerpelijk; daar Akademie, toongevers, kerkbestuurders en kerk doortrokken waren van het Rationalisme en vijandig tegen het leven in God.

Daar doorleefde hij het willekeurige beletten van het lidmaatschap bij de Hervormden van Dr. Kohlbrugge. Met al het vuur zijner jeugd en de verantwoordelijkheid zijner ziel. Schoon het toen nog niet in hem opkwam, dat hij, als ieder lidmaat, solidair verantwoordelijk was voor de daden van zijn kerkbestuur, en den strijd daartegen moest aanbinden, of zich des noods eraan onttrekken.

Dit zou de Heere den waardigen overleden, dapperen strijder later leeren. De Kalvijsche trits: — S. van Velzen, A. Brummelkamp en A. C. van Raalte, moesten nog hun Kandidaats-examen doen — H. P. Scholte was reeds in de bediening — maar nog vóór zij hun examen deden, was de stem van wijlen Ds. H. de Cock in *De schaapskooi van Christus door twee wolven aangestast* — de eerste die in hunne ooren en harten ging — en hen en onzen nu opgenomen voorganger Brummelkamp — aanvankelijk zouden wekken tot den reformatie- en separatie-strijd, waartoe de Heer der Gemeente hem had bestemd.

Trots den tegenstand des vijands werd hij 19 Oct. 1834 in de Hervormde kerk te Hattem als Leeraar bevestigd. Daar zou zijne getrouwheid blijken, en zijn wijding tot zijn levenstaak in den smeltkroes van den strijd, als Evangelie-dienaar en Kerk-hervormer, plaats hebben. Den 7 Oct. 1835 ontving de heengegane vader zijn »Eere-diploma» in de Afzettingen-bulle, ook geteekend door H. H. Donker Curtius.

Hoer zijn geschiedenis verder was, weet men. De houding op kerkelijk standpunt, tegenover hoogen en lagen van staat, tegenover geloovige en weifelende Christenen, komt neer in dit motto, dat we als volzin uit zijn *Uitgang* aanhalen:

»Wij willen niets zeggen tot vergoeliking van onze schuld of tot bedekking van onze ellende; maar, betreuenswaardig als die zijn, behooren zij onder de gebreken die eene kerk kunnen aankleven; gebreken waartegen men moet strijden — maar waarom men niet mag nalaten zich bij haar te voegen.»

Doc. A. Brummelkamp

als

Bazuin-redakteur.

Ons blad, dat thans zijn 36en Jaargang beleefd, is, in zijn ontstaan en geschiedenis tot op heden, ten nauwste verbonden met den persoon van den overledenen Leeraar onzer Theologische School.

De twee eerste jaargangen van dat blad met wijlen Ds. C. G. de Moen persoonlijk ondernomen en bezorgd hebbende, werd door de Tweede Vergadering van Kuratoren der Theol. School, Mei 1855, »aan de Redactie van de *Bazuin* gevraagd: dit blad te willen overdragen aan de School, opdat het tot uitgebreider nut en stichting voor de Gemeente vergroot, en casu quo, ten voordeele der School zou worden uitgegeven, onder de Redactie van de Docenten.»

Op de volgende 3e Vergadering in Oct. 1855 werd bericht, dat het blad met bereidwilligheid was afgestaan. Daar echter de drie andere Docenten verklaarden, »dat zij wegens hunne veelvuldige bezigheden de eind-redactie van dit blad vooralsnog niet op zich konden nemen, had Ds. Brummelkamp, opdat de zaak niet verblijven zou, zich intuschen bereid verklaard de eind-redactie voorloopig te aanvaarden.»

Het *Bazuin*-nr. van Vrijdag 2 Nov. 1855 was dan het eerste, dat als eigendom der Theol. School en als »Stemmen uit de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde kerk in Nederland» werd uitgegeven.

Een hoofdartikel van de vier Docenten, DD. de Haan, van Velzen, Brummelkamp en de Cock gaf daarin nader der verhouding aan. Ds. A. Brummelkamp was n.l. »voor het tegenwoordige alleen als eind-redakteur der *Bazuin* aan te merken,» om voornoemde redenen.

Verder werd dit nummer geopend met een, voor zulk een klein blaadje, betekelijk groot artikel over den

Hervormingsdag, 31 October 1857. Al-tijd dezelfde dus! Onze thans verheerlijkte Evangelie-dienaar was dit in den volsten zin des woords, met den mond en met de pen. Zijne ziel leefde als het ware terug met het voorgelicht in de groote feiten en feesten van de Gemeente des Heeren. Niet omdat hij zooveel van feesten hield, — maar om als Christen zich te verlastigen in de daden Gods, onder voorgelicht en tijdgenooten. Daarin uitte zich de onverdrotene blijmoedigheid van zijn Christendom. Redenen, waarom hij dan ook bij de Christelijke feestdagen — de *Bazuin* met een herinneringswoord of feestzang, in groote letter gedrukt, vooraan liet prijken. En de onge-rechtigheden, vooral geloofsvervolgingen en staatskerk-praktijken, konden bij het lezen de vlammen van verontwaardiging hem op de wangen doen gloeien, alsof hij zelf het zoo pas ondervonden had.

In Mei 1856 werd de hoofd-redactie van de *Bazuin* aan den Leeraar Brummelkamp opgedragen. Later werd de eind-redactie door de Docenten bij beurt jaarlijks waargenomen. En in 1875 werd, bij den toenemenden arbeid die aan de *Bazuin* moest besteed worden, de Docent A. Brummelkamp door onze Synode te 's-Hertogenbosch tot »Hoofd-redakteur der *Bazuin*» benoemd. »De vaste medewerkers zouden vermeerdert worden en honorarium daarvoor genieten. En de Docenten der Theol. School werden dringend verzocht, van tijd tot tijd, hunne stem in de *Bazuin* te laten hooren.»

In dit stadium is de *Bazuin* tot den dood van onzen beminden Hoofdredakteur gebleven.

Onder zijne leiding is het blad, door Gods goedheid, vergroot, en vermeerdert in mede-arbeiders en telken jare in abonnementen en advertenties, en daardoor ook tot stoffelijke winste voor de Theol. School, vooruitgegaan.

Wie zal durven ontkennen, dat de innemend beleefde, Christelijk humane toon van onzen geliefden voorganger niet grootelijks daaraan heeft medegewerkt?

Wat was onze »hoofd-redakteur» beschroomd, of hij soms niet dezen of genen eenvoudigen, welmeenenden Christen-broeder, al kon deze ook niet in een blad schrijven, of ook een fellen tegenstander onrecht zou aandoen? »Stemmen uit de Christ. Ger. kerk» is de signatuur van het blad, en daaraan hield hij zich gestreng.

Wat was hij nochtans standvastig, wanneer het noodzakelijke beginselen en de dingen noodig ter zaligheid gold, hoewel hij steeds zichzelf op den achtergrond stelde! Ja, hij schroomde niet somwijlen, doch slechts in hoogen nood, door een redactioneel onderschrift het z. i. onpassende of niet-deugende te veronzijdigen — maar daar was hij immers hoofd-redakteur voor. En het was niet de meerdere man die hier heerschen wilde, maar de sijngevoelige Christen, die de verantwoordelijkheid gevoelde van hetgeen zijn Christelijke plicht was en van hetgeen zijn lastgevers van hem verwachtten.

Voor zooveel immer kon, gaf hij ook den felsten tegenstander gelegenheid zich te verantwoorden, en al wiens naam ook maar vernoemd werd, hij moest een exemplaar van dat *Bazuin*-nummer ontvangen.

Bekend is het, hoe hij ook zijn eeuwen haar verschijnselen op kerkelijk en staatkundig gebied verstond, als een medestander van den Réveil, doch als Gereformeerde naar hoofd en hart, en verdediger van de Vrije kerken in den Vrijen staat — niet in den zin van Cavour, maar met eerbiediging van de staatkundige grondwetten in Gods woord aangeduid, — door hem zoo dikwerf genoemd het nieuwe Liberalisme naar de Gasparin: van staatswege vrijheid van kerk en school en geweten.

LAATSTE STONDEN

VAN

»EN THANS VERHEERLIJKTEN DIENST-KNECHT DES HEEREN.»

In het rouwbericht van het Docenten-kollege heeft men reeds vernomen, hoe de Heere onzen heengegane Herder en Voorganger dezen winter telkens in huis en, bij hoogen nood tegen zijn levendigen geest in, ook enkele malen aan de legerstede bond. Te midden en door alles heen bleef deze Godsmann een sprekende en predikende, juichende en zingende lijder; ja stervende!

Zaterdag-avond voor Pinksteren o. a. had steller dezes het voorrecht om met zijnen vaderlijken vriend zich voor het Pinksterfeest voor te bereiden door het zingen met orgelspel van drie koepletten uit da Costa's Pinksterlied, wijze Gez. 38:

Ja! de Trooster is gekomen;
Jesus ging van de aarde heen!
Jesus van U opgenomen,
Liet, o Kerk! u niet alléén. . . . .

Zoo ging het nu en dan zooveel mogelijk voort in het huisgezin. Slechts op advies van den dokter of verzoek

der dochters bleef hij de laatste weken 's morgens wat langer liggen. En dan ook moest er wel verandering zijn in zijne strikte gewoonte om elken morgen zelf op het orgel den Morgenzang te zingen.

Ja naarmate de laatste stonde naderde, werd de geest nog steeds gewilliger, schoon het lichaam nauwelijks kon. Door den zang en orgelspel God verheerlijken — en dit niet alleen, maar om — gelijk altijd het bestaan van onzen voorbeeldigen voorganger is geweest — door dat middel ongeloovige bestrijding, voor zich en de zijnen, ongeduld en hartstochten in het lijden van dit leven en op de pijnlijkste tijdpunten, zelfs tot in de laatste ure toe, — te verdrijven. Dat was zijn geheiligde wil en zin voor het Christelijk lied.

Vrijdag bij de ontvangst zijner geliefde kinderen zelfs, op den voorlaatsen dag zijns levens, ontving hij deze in den kamerzettel neerzittende, dankende en zingende. »Een vader moet zijne kinderen in zijn stoel zittende ontvangen!» . . .

Die dag, meende onze ontslapene, zou zijn laatste dag zijn. Doch zoo sterk was hij in God, ja reeds als opgetogen in den Hemel, dat hij met onbewogen stem te midden zijner dierbare panden, zijn Levensvorst dankte: dat hij »thans aan den rand der sombere doodsvalei gekomen, daarin juichende mocht nederzien!» . . .

Ps. 103 : 5 & 6 moest gezongen worden — en toen het stille kwijnen-de gezang toekwam aan:

Zoo ver het West verwijderd is van
[t Oosten,
Zoo ver heeft hij om onze ziel te

[troosten
Van ons de schuld en zonde wegge-
[daan . . . .

viel de stervende vader met gewone krachtige stem den zang in de rede, zeggende:

»Dat is al heel ver, van het Westen naar het Oosten!» . . . .

Des Zaterdag-avonds in zijne laatste levensstonde omstreeks 9 uren, verzocht hij zijn zoon, den Kurator Brummelkamp, den avond-godsdienst te leiden en te danken. Aan het slot daarvan vroeg de stervende vader nog: wie hem den *Avondzang* kon opzeggen en wees dien zelf aan, door de volgende regelen aan te vangen:

»En zoo ik nooit weder mocht ontwaken,
Aan U beveel ik dan mijn geest,
Om voor den troon die rust te smaken,
Die hier mijn uitzicht is geweest» . . . .

Na nog wat goed geschikt te zijn in 't bed — »zoo goed als 't kon!»: dus zei de zielogende vader op de vraag van den zoon; en na zich als tot den eeuwigten slaap bereid te hebben, ging het den Godsknecht als Jacob.

Als hij volheid had aan zijne zonen en dochteren zeer teedere woorden toe te spreken — zoo leidde hij zijne voeten samen op het bed, en hij gaf den geest, en werd verzameld — tot de geesten der volmaakte rechtvaardigen; met wie hij dan nu heerlijker orgelen en zingen zal, dan hij ooit op aarde schoons hoorde of voortbracht.

De Heere was ook hier weder een verrassend God.

Prof. Brummelkamp stierf nog onverwacht.

En voor de familie, en voor een paar vrienden, die hem nog groeten wilden, doch wien de doodsbode tegenkwam. Hij was overgegaan uit het tranendal naar de hemel-stad.

Den volgende Sabbat-morgen wisten vele Gemeente-leden het droevig geval nog niet.

Onze geliefde doode hield nu een volmaakte Sabbat, en zijne nagelaten kinderen konden eenigszins rusten van die, voor het geloof heerlijke maar voor de natuur vreeselijk schokkende, twee etmalen aan den rand der doodsvalei, wakende, met hun dierbaren Vader doorgebracht . . . .

Onze waarde Ds. J. Bavinok hield onverwacht, maar versterkend en schoon, hoewel nauwelijks voorbereid, een toepasselijke predikatie, die waarlijk de algemeene geroede gemoeienden tot stilten dank bij de treurmars stemde, naar Klaagl. III : 24 & 25.

»De Heer is mijn deel, zegt mijne ziel, daarom zal ik op Hem hopen.

De Heer is goed dengenen die Hem verwachten, der ziele die Hem zoekt.»

Mochten we allen eenmaal zoó heengaan naar Jezus!

»Een laatste groete en gelukwensch

VAN

onzen hoofdredakteur.

Aan de *Transvaal* en den HED. Gest. President der Republiek PAUL KRÜGER.

Donderdag-avond 31 Mei onzen geliefden Redakteur bezoekende, gaf hij zijne verwondering te kennen, dat we nog geene melding gemaakt hadden van den schitterenden uitslag der herkiezing van den Heer Paul Krüger tot President der Transvaalsche republiek. Eensdeels verwachtten wij de vermel-

ding hiervan door den redakteur der rubriek »Politiek Overzicht;» die echter in den laatsten tijd door drukten verbinderd was.

Anderdeels hadden wij dit reeds lang voor een groeter artikel, bij meerder ruimte en minder dringende kopie over de kerkelijke zaken, bewaard —; daar we in het voorlaatste nummer geen plaats hadden om het bij het overgenomen woord van Prof. Postma te voegen.

Thans willen en mogen we niet vertragen, en voldoen dubbel gaarne aan dezen laatsten wil van onzen dierbaren ontslapen vriend: om dit »de komende week», dat is nu te doen, met zijn hartelijken heilwensch toe te brengen aan het Transvaalsche volk en zijn HED. President Paul Krüger bij de herkiezing tot Voorzitter der Republiek.

Dat de God der Legerschenen, die dezen aan ons verwanten stam zoo kenelijk in het bestuur van President Krüger gezegend heeft, die jeugdige Republiek en haar President nog lange jaren samen doe leven en groeien! . . . tot toonen voorbeeld voor de oude natien, hoe het recht in hen zegevierde, en hoe God de Heere dit, ook als duizend tegenover één staan, kan doen overwinnen; en hoe Hij ook hier het bewijs gaf, dat wel uit een kerk een staat, maar dat naar het beginsel der onafhankelijke moraal, zonder met den godsdienst te rekenen, uit een staat nooit een kerk kan voortkomen.

Ook als medebelijder der aloude Gereformeerde leer en als Broeder-lidmaat der Geref. gemeenten uit de Zending onzer Kerk voortgesproten, de hartelijke groete van den overledene aan den President.

Als deze verschijnt zal zijn oog deze regels niet meer zien, en zijn mond niet meer het op sympathischen toon uitgesproken woord »best» doen hooren, dat ik zoo dikwijls vernomen heb, wanneer ik naar zijn oordeel over iets dergelijks, dat voor gemeenschappelijke verantwoording geschreven was, vroeg. Doch zij ook dit nog een herinnering aan onze jongelingschap van den edelen, voor een ander mensch zoo gevoelenden, en verschooningsgezinden Evangelie-dienaar. In onze dagen van steeds verslappende en uitdoovende vaderlands-lievende gezindheid, door de neutraliteit en het kosmopolitisme of wereldburgerschap veroorzaakt, zou hij jonge mannen ter beschaming strekken. Want gelijk hij eenmaal als Theologisch Student en Leidsch Jager tegen de Belgen optrok, zou hij gewis, in edelen toorn ontstoken tegen het onrecht, als de nood het verderde, ook persoonlijk de Engelschen van de erve hebben gedreven. Ook vanuit Nederland heeft hij altijd getoond hoe wars hij was, niet slechts in het kerkelijke maar ook in het staatkundige, van de non-interventie leer: »Ben ik mijns broeders hoeder!»

De laatste kopie van onzen overledenen Redakteur.

Sedert de zes voorlaatste nummers was onze geachte Ds. Brummelkamp genoodzaakt, op raad van den dokter en den aandrang zijner kinderen, de dochters des huizes, Mej. C. A. H. Brummelkamp en Mej. C. J. Brummelkamp, de bezorging van de *Bazuin* weder aan mij over te geven. Van achteren zie ik nu het beste in, met welk een moeite ZEW. zich dit getrooste. Vroeger als hij dit deed, om de vakantie door te brengen, en op vergaderingen te gaan, ging dat o zoo gaarne. Niet om niet te werken, o neen, maar om te werken, voor den Heere en van Hem te genieten; op reis, in de woelige menschenwereld; bij zijne gehuwde kinderen en kleinkinderen in het familie-leven; op vergaderingen van onze kerk of gemeenten. (Ger. Oud., Filippus, Jacobin, Christ. Nationaal! — waar zag men Prof. Brummelkamp niet? Thans ging dat overgeven van de *Bazuin*, een arbeid zoo gepast voor zijne richting om te leven met den tijd — hoewel met hetzelfde onverdeelde vertrouwen, loom en traag. Kortzichtige menschen, die we zijn. Een onbestemd voorgevoel hadden ook wij wel; doch eerst later gaan we inzien wat we niet meer kunnen aanschouwen, en gevoelen wat niet meer te tasten is.

Vrienden vroegen, of die twee laatste stukjes in het vorige nummer van verschenen of ouden datum zijn. De *Bazuin* heeft zelfs nóg een paar stukken oude proef, door Ds. Brummelkamp bezorgd; doch de twee laatste zijn mij Zaterdag den 26 Mei toegezonden en waren pas geschreven.

We maakten geen gewag van de wankele gezondheid, omdat de overledene zelf zoo afkeerig was van zelfverheffing en loos alarm, en omdat de ongesteldheid wel aan de kamer doch zelden aan het bed bond. Zelfs Donderdag-morgen, toen de *Bazuin* afgedrukt werd, dachten we en hoopten we, dat ook die crisis wel zou overgaan met het warme zonerweder, en de laatste zou zijn. De Heere heeft het anders gewild.

Met opzet had ik onzen nu afgestorvenen Leeraar het 3e stuk van Dr. Kuy-

per's »Dagen van goede boodschap» nog niet te toezonden, ten einde hem zijn gemak doen houden, hoewel het boek voor Z.E.W. in de beurt der recensie bestemd was. Daarom verscheen de vermelding wat later. Het volgende ontving ik ook den 26 Mei.

Dagen van goede boodschap.

»Dit is het wat gesproken is door den profet Joël.»

»Pinksteren herhaalt zich niet», zeggen wij met den S en daar moet wel op gelet. Zie nu in een voorbeeld, hoe de S mediteert en ons ter navolging hietoe opwekt.

»De dingen Gods niet zuiver verstaande meent een enkele dan, dat nu ook op hem een uitstorting van den Heiligen Geest heeft plaats gehad; een repetitie van het Pinksterwonder in het klein. Sommigen hebben daar zelfs den vasten term voor van »Doop des Heiligen Geestes.»

Nu dat kan niet. Dat zou zijn het groote Pinksteren der kerk wegcijferen.

Zoo zijn er ook oudtijds geweest, die de geboorte van Christus in hun hart hun Bethlehem in zoo nadrukkelijken zin noemden, dat ze eindelijk h-t echte, het oorspronkelijke Beth-hem verloren, straks verloochenden.

Wees tegen die overdrijving der vergeestelijking op uw hoede.

Neen, de zake Gods is niet met ziel en ziel, maar de zake onzes Gods is met zijn kerk eerst, en eerst in en door die kerk met de enkele personen der uitverkorenen.

Hij overwint de zonde, door toch weer aan menschen kinderen zijn zalige, zoete gemeenschap te schenken; maar Hij doet dit, door eerst tot zijn kerk te komen in de profetie, dan tot zijn kerk te komen in den Zoon, en eindelijk nog intiemer en op het allerinnigst, door tot zijn kerk te komen in de uitstorting van den Heiligen Geest.

Gelijk God de Heere in de natuurlijke schepping niet aan elke stad en aan elk dorpje een afzonderlijk stroompje toebedeelt, maar voor alle saam de sluiszen des hemels over zijn bergen opent, en den machtigen waterstroom van den top des bergs in de bedding drijft en alzoo voortstuwt, dat hij alle landen en staten besproeit, — zoo ook is zijn werk in het rijk der genade niet stuksgewijze elk afzonderlijk bewerkend, maar afvloeiend van de bergen zijner heiligheid in één machtigen stroom, waarin naar gelegenheid van tijd en woonstede alle volk en alle ziel, die verkoren is, zich verkwikken en baden zal.

Pinksteren herhaalt zich dus niet. Pinksteren is een eenig feit; een feit, dat niet kwam en ging, maar dat aenwerkt tot op den dag van heden.

En een iegelijk, die dus ook nu des Heiligen Geestes deelachtig wil zijn, kan de gemeenschap van dien Geest niet anders deelachtig worden, dan door deel te erlangen aan dien eens uitgestorten, eens nedergedaalden, nu onder ons wonenden en in zijn kerk vertoedenden Heiligen Geest.

Dat is het, wat voorzegd was van den profet Joël, dat het heeten zou tot de ziel, die den Geest inriep van boven, als moest Hij nog nederdalen: »Zie, God de Heere is in zijn Heiligen Geest met en bij u. Uw kerk is niet meer de verlatene. De Heere woont bij haar en is haar God!»

Wel is er dus doorbreking van den Heiligen Geest in de ziel, waarin Hij vroeger werd tegengestaan. Wel is er vloeibaarheid in de ziel van wat eerst stijf en bevroren lag. Wel is er een bezielend en gedreven worden van wat eerst ontzield en roerloos en wezenloos scheen. Maar een opnieuw nederdalen van den Heiligen Geest, bij maniere als op den Pinksterdag, is er in onze dagen niet.

Legge de Heere ziele en ruimen tegen op dit werk ter onderwijzing, beschaming, bemoeiding en vertroosting.

A. BRUMMELKAMP.

Ter-aarde-bestelling van het stoffelijk overschot

VAN den Weleerw. Hooggel. Heer, Prof. A. BRUMMELKAMP, Mede-stichter en Hoogleraar der Theologische School TE KAMPEN, den 7 Juni 1888.

Donderdag-namiddag te half een ure maakten de Familie van den overledene, de Docenten en Studenten der Theol. School, de Kerkeraad der Christ. Ger. Gemeente, de daartoe overgekomen Kuratoren der Theol. School en vele predikanten zich gereed om den ontslapen Vader, Medebroeder en Leeraar de laatste eer te bewijzen, door de plechtige bijzetting van zijn stoffelijk omhulsel.

Ten sterthouze waren met de dochters des huizes: Mej. C. A. H. Brummelkamp en Mej. C. J. Brummelkamp, van de Familie-leden aanwezig.

Van de kinderen, de Weleerw. Heeren: Ds. J. Brummelkamp, Leeraar der Nederl. Herv. Gemeente en Echtgenoot, Mevr. H. C. Brummelkamp—Gevens Leuven, van Amsterdam;

Ds. A. Brummelkamp en Mevr. A. G. Brummelkamp—Wtewaall van Stootweden van Groningen, onze Kurator;

Ds. H. W. J. van Baalen van 's-Hage; gehuwd met Mevr. J. van Baalen—Brummelkamp; deze was door omstandigheden verhinderd tegenwoordig te zijn.

Ds. J. van Andel van Leeuwarden, onze Kurator, eerst gehuwd geweest

met wijlen de dochter: Mevr. H. van Andel—Brummelkamp;

de heer A. Brummelkamp, kleinzoon, zoon van wijlen Ds. B. Brummelkamp, student;

de heer W. van Houte, kleinzoon, zoon van wijlen Ds. G. W. van Houte, schoonzoon van den overledene;

Verder Prof. S. van Velzen, zwager van den overledene door Z.E.W.s tweede huwelijk.

Het Kollege van Docenten was voorts geheel vertegenwoordigd met de vrouwen.

De Studenten werden in de Kollegezaal ontvangen, doch schaarden zich in het nevenhuis, bewoond door den heer C. v. d. Meulen, vroeger student; en ten huize van student Raamsdonk.

Van het Kuratorium waren aanwezig: Ds. W. Doorn, Pres. der Kur. Verg.; Ds. J. F. Bulens, Secr. der Kur. Verg.; die schoon zeer zwak nochtans zijne belangstelling kwam toonen; Ds. J. Groenewegen, Kur. voor Drenthe en Kur. Ds. van Minnen. Ook Ds. J. H. Donner, als Zedings-director.

De kerkeraad was ten sterthouze vertegenwoordigd door den Pastor loci en een onderling en een diaken, terwijl de overige broeders in de Kollege-zaal waren genoodigd.

Aldaar waren ook vele predikanten, oud-studenten en vereerders van den overledene bijeen.

O. a. Ds. Gispén en Ds. Beuker.

De Pastor loci ging voor om Familie en aanwezigen tot de droeve taak voor te bereiden en te sterken door Bijbellesing en gebed.

Ten één ure werd het lijk opgenomen. zes rijtuigen met familie en genoodigden sloten zich achter den lijkswagen. terwijl twaalf broeders studenten ter zijde daarvan als dragers hun plaats innamen. Vier predikanten deden de eer van slippedragers te zijn.

De overige Studenten sloten zich in paren achter den stoet aan.

Hierachter voegden zich de kerkeraadsliden.

Ook een dertigtal predikanten, en andere vereerders te voet of in rijtuigen volgden de lijkstaatsie.

Op de laatste Rustplaats der dooden aangekomen, was aldaar eene ontzaglijke menigte toegestroomd. Ook bij den tocht door de stad en naar de grafplaats, tien minuten van de stad, ging de stoet letterlijk door twee hagen van menschen in.

Vader van Velzen opende de rij sprekers, hoewel zelf sedert gisteren ongesteld, en nam aldus het woord.

Bij dit graf zullen wij allen, die met den ontslapene in eenige betrekking geweest zijn, ons groot verlies betreuren. Altoos is het een groot verlies, als een geliefde vader, broeder, vriend, ambtgenoot of leeraar van ons wordt weggenomen, maar hoe groot is dan ons verlies nu deze ontslapene van ons is heengegaan, en wij op aarde hem niet meer kunnen ontmoeten. De welbekende stem, die met opgeruimden toon ons steeds placht te begroeten, zullen wij niet meer hooren. De oogen, die zoo vriendelijk in het rond zagen, zijn voor altijd gesloten. De deelneming, de belangstelling, de hulpvaardigheid, die de ontslapene aan een ieder betoonde, zal niemand van hem meer ondervinden. Dit alles blijft alleen in onze herinnering. O, ons verlies is groot.

Menigeen wordt door de wereld groot genoemd, die nochtans slechts in het belang van tijdelijke zaken of voorrechten werkzaam is geweest, maar onze ontslapene had een geopend oog niet slechts voor de behoeften der menschen in dit leven, hem wogen de eeuwige belangen zijner medemenschen bovenal en zwaar op het hart. Van jongs af, zoo mogen wij denken, en door Godvruchtige ouders opgevoed, was reeds de vreeze des Heeren in hem.

Ook was het reeds vroeg zijne begeerte den Heere in de verkondiging van het Evangelie te mogen dienen. Tot de bediening aangesteld, is hij steeds een getrouw herder en leeraar geweest, en de eeuwigheid zal openbaar maken hoever door zijne prediking tot den Heere zijn toegebracht. Van hem mag daarbij gezegd worden, dat hij wandelde waardig het Evangelie van Christus; ten allen tijde, bij alle menschen, onder alle omstandigheden, beleed hij met de meeste vrijmoedigheid zijnen Heer en Zaligmaker. Maar dit niet alleen. Zeer spoedig ondervond hij van de machthebbers, hevigen tegenstand wegens zijne getrouwheid in de bediening. Hij deinsde niet terug. Met opoffering van eer, aanzien en aardse voordeelen, bleef hij, waar hem de gelegenheid gegeven werd, zijne bediening vervullen, en toen langdurige vervolging en verdrukking door de machten in ons land hem werden aangedaan, toen er geen hoop op verandering scheen te zijn, toonde hij goed en leven voor de zaak des Heeren veil te hebben. Hij is getrouw geweest tot den dood! Wie zal

ons verlies uitspreken bij het graf van dezen ontslapene? Hier roepen wij met volle overtuiging een ieder toe: »Weet gij niet, dat te dezen dage een Vorst, ja, een groote in Israël gevallen is?»

Tot groote dingen heeft de Heere onze ontslapene willen gebruiken. Met eenige weinige dienaren des Heeren heeft hij, in een tijd van schier algemeen alval, het voorrecht gehad de Godvreezenden zóó voor te gaan, dat in ons Nederland weder de Kerk van Christus openbaar is geworden. Ook heeft hij het mogen aanschouwen, dat deze kerk bewaard, beveiligd, bevestigd, en zoozeer uitgebreid is, als niemand in den aanvang heeft kunnen vermoeden.

Tot deze uitbreiding is inzonderheid de opleiding tot het leeraarsambt dienstbaar geweest. Reeds vroeg heeft onze ontslapene zich met dit werk bezig gehouden; en toen onze School werd opgericht, is hij als een der onderwijzers aanstonds daarbij geplaatst. Menigmaal hoorden wij hem betuigen, hoe vereerend en verblijvend hem deze taak was. Allen die ooit zijne leerlingen geweest zijn, weten met hoe grooten lust en ijver hij steeds zijn werk verricht heeft. Allen hebben zijne vaderlijke zorg en deelneming bij moeilijkheden of bezwaren ondervonden. Velen van zijne vroegere leerlingen juichen thans met hem hier boven voor den troon. Op dit oogenblik zijn aan alle plaatsen in ons land dienaren des Heeren verspreid, die zijn onderwijs mochten ontvangen. Zelfs zijn er in andere deelen der aarde. Maar allen, hetzij die in de bediening zijn, hetzij die rustende van de bediening nog leven, ik mag het uit aller mond en hart verklaren; zij zeggen met één stem: wij hadden Vader Brummelkamp zoo lief; het is ons tot eer en tot roem, dat wij zijn onderwijs hebben ontvangen. En gij, dierbare jongelingen en broeders, die zijne laatste leerlingen waart, gij steat niet slechts in met die taal, maar het is mij alsof ik uit uw midden, uit het hart, het ge-roep hoor: »Mijn vader, mijn vader! wagen Israëls en zijne ruiters! dat toch twee deelen van uwen geest op mij zijn!»

Groot is ons verlies, maar groot, veel grooter moet onze dank aan den Heere zijn. Kon de ontslapene nog tot ons spreken, hij zou de eerste zijn, om te zeggen: weent niet over mij, maar geeft aan God de eer en dien dank, en weest mijne navolgers, gelijk ik door de genade des Heeren u ten voorbeeld heb mogen zijn. Aan deze genade Gods in Christus Jezus had de ontslapene alles te danken, waardoor hij hier tot verheerlijking van God geleefd heeft. Denken wij daarbij dat de ontslapene zoolang hij bij ons is geweest, zooveel heeft kunnen verrichten, zulk een lieflijk getuigenis van den dienst des Heeren gegeven heeft, en zoo blijmoedig is heengegaan, dan zeggen wij: dank nu allen God!; maar laat ook door allen die hier zijn, en door velen elders het woord behartigd worden: Let op den vrome, en zie naar den oprechte, want het einde van dien man zal vrede zijn.»

Dr. Bavinck sprak als Rector ongeveer op de volgende wijze:

In den geliefde doode, wien wij thans de laatste eer bewijzen, is ons weder één van die trouwe getuigen ontvallen, wier bezit te kostelijker wordt geacht naarmate hun aantal vermindert. Vader Brummelkamp vertegenwoordigde met van Velzen (dien de Heere ons nog een tijd lang spare!) voor ons de periode der lijdensgeschiedenis onzer kerk, het tijdperk van het dragen der smaadheid om den naam en de zaak van Christus. Hij was een dier kloekke mannen, in het begin dezer eeuw door den Heere verwekt en verwaardigd om over de Revolutie heen weer terug te grijpen naar de onveranderlijke waarheden der Reformatie.

En onder die allen was ons door den Heere in Brummelkamp eene eigenaardige kostelijke gave geschonken. Welke die gave was, verried ons reeds zijne uiterlijke verschijning. Want hij hem was innerlijk en uiterlijk in volkomen overeenstemming. Zijne fiere gestalte, zijn lichte tred, zijn vlugge gang, zijn niet krachtige maar lenige lichaamsbouw, de lieflijkheid zijner verschijning wezen terug op even zooveel trekken van zijn karakter en openbaarden ons de eigenschappen zijner ziel. En welk eene ziel! Strengere redeneering viel niet in zijn smaak, maar hij was geheel de man van het oogenblik. Vlug van oordeel, was hij terstond tot spreken en handelen vaardig. Hij was eene spontane natuur, die voor eentonigheid en stilstand behoedde.

Daaraan beantwoordt geheel de plaats, die hij in de »Scheiding» inneemt. Hier was hij de man met de breede beschouwing, met den ruimen blik. Op het stuk van beginsel onverzettelijk, stond hij in de vrijheid, waarmede Christus hem vrij gemaakt had. Hij was niet eng in zijne ingewanden, hij was ruim van hart. Hij was het

daarom vooral, die de Scheiding in verband bleef houden met de kringen der geloovigen daarbuiten. Om het heilig karakter der kerk heeft hij 't minst van allen haar algemeenheid vergeten.

En dat alles wortelde in zijn Christelijk geloof. De blijmoedigheid, de opgeruimtheid, de kinderlijke zin van den Christen waren als 't ware in hem belichaamd. Wie heeft Brummelkamp anders dan zingende en juichende gekend? Ook hij had zijn strijd en aanvechtingen. Maar die doorworstelde hij in de binnenkamer met God. Aan menschen liet hij alleen de vrijheid en blijheid zien, die het deel is der kinderen Gods. En een kind dat was hij; opricht, naïef, eenvoudig, ongekunsteld als een kind. Ik heb niemand gekend, bij wien het Christelijk leven iets zoo natuurlijks was als bij hem. Hij diende zijn Meester even vrij, even natuurlijk als een wereldling de zonde. Daarom was hij ook altijd dezelfde, — in huis en kerk, in school en vergadering, in de boot en op het spoor; altijd was hij zichzelf. d. i. Christen, een kind Gods.

Wat zullen wij dan bij deze groeve nog iets anders en meer van den Heere begeren. Droefheid mag ons het hart vervullen over zijn verlies; in die droefheid mengt God de stemming des lofs en des danks voor de gave, die Hij ons in Brummelkamp gaf. De Heere gaf hem ons; en eerst toen zijn werk op aarde ten einde toe was volbracht, nam Hij hem van ons. Zoo zij dan zijn Naam door ons allen ook bij deze groeve geloofd. Laat ons navolgers zijn van Brummelkamp, gelijk hij het was van Christus.

De Prator der Studenten, de heer P. de Groot, sprak het volgende hartelijk woord:

Ernstig oogenblik, geliefde medestudenten! waar we ons aan deze geopende groeve vereenigen. Welke weemoedige gedachten moeten niet uw en mijn harte vervullen, nu we het stoffelijk omhulsel van een onzer gel. Leeraren toebetrouwd zien aan de aarde! Gewis, gelijk zoo vele treurende vrienden, zullen ook wij niet anders dan met smarte van hem kunnen scheiden. Met smarte, ja. Zoo er toch van alle belangstellenden, hier samengekomen, iemand ware, die vragen kon, of Professor Brummelkamp, zoo onvermoeid werkzaam op elk terrein van het Chr. leven, ook voor zijne Studenten alles is geweest, ik houd mij verzekerd dat hij uit uw aller mond een bevestigend antwoord zou vernemen. En dit terecht. Dat juist behoorde tot den edelen trek van zijne persoonlijkheid, tot die op zoo zeldzame wijze bij hem vereenigde gave van natuur en genade, om in zijne liefde, bij de ver afzjnden, ook die nabij hem waren te gedenken; om, waar hij een geopend oog had voor het grootere en meerdere, ook voor het kleinere nog alles te wezen. Zoo dan ook iemand vragen kon, of wij, Studenten, in dezen geliefden Professor veel hebben verloren, met uw aller toestemming zeker zou ik hem herinneren kunnen: hoe deze Leeraar ons geweest is, in liefde menigmaal het beeld van den grjzen Johannes vertoonend; hoe hij ons is voorgegaan in oefening des geloofs in menig opzicht gelijk aan een Paulus; hoe hij door eigen blijmoedige verwachting de liefde van 's Heeren dienst in ons wist te kweken, zoodat we in zijn woord menigmaal iets meenden te zien van den Apostel der hope. Hoe hebben we het niet allen gezien — dat oog, zoo vriendelijk altijd op ons rustende. Hoe hebben we haar gevoeld die hand, zoo dikwijls ons gereikt ten blijke van zijn hartelijke liefde. Hoe deed hij het ons verstaan, — dat hart, dat altijd voor ieder onzer alles wilde wezen. En bovenal, wat heeft ons niet menigmaal getroffen — dat woord, zoo vol gloed en bezieling tot ons gesproken. Daar was iets in, wij voelden het, dat sprak van hoogere wijding; zoodat, als we hem hoorden spreken, wij menigmaal gedacht hebben aan dien anderen discipel van Jezus, die bij uitnemendheid den naam droeg van Apostel der liefde. Ons speelde wel eens voor de aandacht, hoe ook deze in den kring zijner jongeren vergaderd, door een enkel woord heel zijn hart wist te ontsluiten voor hen. Wij achtten ons dan die kinderkens van Johannes gelijk, en wij zagen op tot dezen onzen Leeraar als tot een anderen Apostel, van God ons gezonden, om ons in te leiden in zijne liefde. En hoe kan het anders of wij hebben ons gelukkig gevoeld, wanneer hij als een andere Johannes ons leerde en wij als zijne kinderkens neerzaten aan zijne voeten, om wat God tot ons sprak te hooren van hem.

En dat niet alleen. Bij dien enkelen trek, die ons aan zijn hartelijke toegenegenheid tot de Studenten herinnerde, en die ons het middel was om heel zijn rijk en werkzaam leven met vrucht voor ons zelve te genieten, hoeveel zou er bij zijn te voegen, zoo ik thans in vollem omvang zijn beeld u voor oogen moest stellen. Uit alles wat

naast die hartelijke hefde ons trof, zij het mij vergund, u nog op zijn zeldzaam voorbeeldig geloof te wijzen. Neen, wat Gods genade vermocht heeft door hem te werken, — ik zal niet trachten dit hier te schetsen. — Is niet heel onze kerk en veel buiten haar, daarvan een blijvend monument en sprekend getuige — maar bij dit graf wenschte ik niet voorbij te zien, wat zulk een geloof van den meester voor den discipel kan wezen. In hem hebben we het gezien, dat er lieflijkheden in den dienst des Heeren zijn te smaken. En hoe kan het anders, als wij die taal des geloofs mochten hooren; dat gebed zoo menigmaal opgezonden ook voor ons, het moest ons verzekeren, dat ook wij in de kracht des Heeren veel zullen vermogen. Deed dat geloof een Paulus roemen, dat hij alle dingen vermocht door Christus, iets van de kracht der Goddelijke genade woonde ook hier. En waar zijn geloof ons dan menigmaal aan een roemenden Paulus deed denken, was het wonder, dat een jeugdige Timotheus, aan zijne voeten dat geloof ziende, ging bidden: Heere schenk ook mij iets van deze uwe genade.

En dat te meer, wij we niet alleen in dezen onzen geliefden Leeraar dat vaste geloofsvertrouwen zagen wonen, maar we met hem vergaderd ook menigmaal getuige konden zijn van zijn blijde hope en verwachting. Als Paulus wist hij ons aan te moedigen, door op Hem te wijzen, in wiens kracht wij alles vermogen, maar ook als de andere Apostel trad hij ons voor, om ons den Hemel te openen, om ons aan te wijzen wat den trouwen dienaar van Christus wacht. Op die vergelding des loons had hij zelf het oog gevestigd, en door zijn blijde hope gedenkt hij ons op om met blijdschap den goeden strijd des geloofs voor den Heere te strijden. Wat dankt u dan, kan het niet met nadruk worden herhaald, dat wij, Studenten, in den geliefden Leeraar veel hebben verloren? Ja veel. Maar doet ons dit met weemoed van hem scheiden, laat het ons geen reden zijn om wankelmoedig te wezen. Alles wat onze geliefde Professor Brummelkamp was voor ons, gaf God ons in hem, en nam Hij dezen weg, Hij zelf blijft — de Eeuwige Getrouwe. Bij dit graf dank dan aan Hem, voor wat Hij ons Student en in dien Leeraar heeft gegeven, maar ook bij dit graf nog eens — en zij het onuitwisbaar het beeld van dien leeraar ons in de gedachte geprent — hij was ons een Johannes gelijk in liefde wiens blijdschap vermeerdert werd, als hij hooren kon dat zijn kinderkens in de waarheid mochten wandelen! Zijn geloof deed ons soms denken aan den anderen Apostel, wiens vermaning ook door hem ons herhaald is, om het getuigenis des Heeren ons niet te schamen.

Binde God ons samen aan Hem door diezelfde liefde. Zijn wij sterk door datzelfde geloof, opdat ook wij door diezelfde blijde hope mogen leven.

We moeten hier afbreken. De woorden van Ds. W. Doorn, Pres. der Kur. Verg. en verder Verslag in het volgende nummer.

Schriftbeschuwing.

Paulus de uitnemendheid van het standpunt der gemeente aanwijzende.

Want gij zijt gestorven. Col. 3: 3.

Het is aan Paulus' brief aan de Colossensen eigenaardig, dat hij een nieuw gezichtspunt opent, vanwaaruit de uitnemendheid van het standpunt der gemeente in het volle licht gezien wordt.

Groot voorzeker is het onderscheid tusschen Jood en Heiden — wie het weten wil, leze slechts Ef. 2: 12 en Rom. 9: 4, 5.

Maar hoe groot het verschil tusschen deze twee ook blijkt te zijn, als men den maatstaf van gewijheid aan beiden aanlegt, zoo is er toch, uit een ander oogpunt bezien, weer eene gelijkheid tusschen deze beiden.

En het is op deze gelijkheid, dat Paulus in den brief aan de Colossensen wijst.

Als geheiligd volk staat Israël vlak tegenover de volken, als een volk, waarom God zelf een ringmuur des afscheidzels trok.

Maar pas verschijnt de Messiaansche gemeente, of beiden, Joden en Heidenen, bliken tegenover haar naast elkander te staan, en hoe verschillend overigens van elkander, nochtans samen ééne tegenstelling te vormen met opzicht tot de gemeente Christi.

Dit toch hebben beiden, Jood en Heiden, gemeen, dat zij tot de aardse wereld behooren. De een mag ongeheiligd zijn, en tusschen ongeheiligde dingen leven, en de ander geheiligd zijn, en zich tusschen heilige dingen bewegen, beiden toch zijn kinderen van deze wereld, en de dingen,

tusschen welke zij verkeerden zijn aard- sche dingen.

Dat de Jood het hoore, hoore uit den mond van een Jood, en zijn trots aflegge — al is zijn standpunt geen zondig standpunt, gelijk dat van den Heiden, 't is toch een aardsch stand- punt, een, waarop hij met den Heiden op éene lijn staat tegenover den Christen.

Maar de gemeente is niet van deze wereld; zij hoort tot den hemel. Hare kinderen mogen naar den uitwendigen mensch nog op aarde zijn, naar den inwendigen mensch zijn zij niet meer van de aarde. Gij zijt gestorven, zegt Paulus tot hen. Gij leeft niet meer in de wereld, voegt hij hun toe, Col. 2: 20.

Want toen Christus stierf, en door zijnen dood vrij werd van alle ordenin- gen dezer wereld en van de wet der dienstbaarheid aan de eerste beginselen der wereld vrij werd, stierven zij rechs- tens met hem, om straks, door het ge- loof in zijnen dood ook feitelijk met hem te sterven, en met hem op te staan in de hemelsche wereld der vrijheid en onverderfelijkeit.

De natuurlijke wereld, de geheiligde wereld, de hemelsche wereld, aan deze drie beantwoorden de drie soorten van menschen, Heidenen, Joden, Christenen, de ware Christen namelijk. Hoe hoog steekt dan het standpunt dezer laatste uit! Hoe wezenlijk is het van het stand- punt der anderen onderscheiden!

v. A.

12 Mei.

Vereeniging voor Gereformeerd School- onderwijs.

Nieuwe Leden.
Chr. Jongelings-vereeniging »Da- niel» te Boxum contrib. f 5,—
(Adres den Heer A. S. Visser te Jouwerd, Secretaris.)
Ontvangen.
Door Ds. Vellekoop, $\frac{1}{3}$ van een dankoffer voor verhooring des gebeds, gevonden in de kerk- collecte 27 Mei j.l. > 5,—
J. NEDERHOED, Penningm.
Middelstum, 4 Juni 1888.

Korrespondentie.

Vanwege het sterf- geval van Vader Brummelkamp moeten wij alle gewone stukken, zelfs sommige officiële uitstel- len, en verschijnt de Bazuin een dag later.

Het adres voor de Bazuin is, als in 't hoofd vermeld staat: Aan de Redak- tie van »de Bazuin» te Kampen.

ADVERTENTIE.

Getrouwd:
HENDRIKUS OVERSTEEG
EN
JOHANNA ALEIDA HUIZING,
die tevens hun oprechten **DANK** betuigen vóór de belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.
AMSTERDAM,
31 Mei 1888.

Getrouwd:
PIETER ELFFERS Jzn.
Weduwnaar van GERTRUIJ ELIZABETH VAN DER HULST, van HAARLEM,
EN
JACOBA CAROLINA WILDENBERG van AMSTERDAM.
Die tevens vriendelijk bedanken voor de betoende belangstelling.
OVERVEEN,
31 Mei 1888.

Getrouwd:
W. L. B. DEN BLAAUWEN
EN
M. M. VAN GIJN.
DEN HAAG,
6 Juni 1888.

Getrouwd:
Ds. O. LOS,
Pred. te Steenwijk.
EN
Mej. A. H. STEKETEE,
die, ook namens hun Moeder, Mevr. de Wed. N. STEKETEE—VAN BROEK- HUIZEN, hunnen hartelijken **dank** betuigen voor de vele belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.
VEERENDAAL,
6 Juni 1888.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming mij betoond bij de ziekte en het overlijden van mijn geliefden **Echtgenoot**, betuig ik mijnen op- rechten **DANK**.

Wed. J. WONDERGEM— geb. BRAAMSE.
KRUNINGEN,
30 Mei 1888.

Onze geliefde ouders
SIJBREN S. WOODSTRA
EN
AALTJE D. VAN DIJK
gedenken, zoo de Heere wil,
Zondag 10 Juni a. s. hunne
50-jarige Echtveree- ning.
Ps. 103: 2.
Hunne zeer bevoorrechte en dankbare kinderen, klein- en achterkleinkinderen.
ECHTEN, (Friesland.)

Tot onze diepe droefheid is heden onze hartelijk geliefde Vader en Behuwdvader, de Wel- Eerwaarde Zeer Geleerde Heer
A. BRUMMELKAMP,
Leeraar aan de Theologische School alhier op ruim 76 jari- gen leeftijd in de hope des eeuwigen levens, zacht en kalm ontslapen.

J. BRUMMELKAMP.
H. C. BRUMMELKAMP—
GEVERS LEUVEN.
A. BRUMMELKAMP Jr.
A. G. BRUMMELKAMP—
WITTEWAALL VAN STOEETWEGEN.
C. A. H. BRUMMELKAMP.
H. W. J. VAN BAALEN.
J. H. VAN BAALEN—
BRUMMELKAMP.
C. J. BRUMMELKAMP.
J. VAN ANDEL.
J. VAN RIJSSE—
HARTGERINK.
KAMPEN,
2 Juni 1888.

Tot mijne diepe smart over- leed gisteren morgen, na een zeer geduldig lijden, mijne geliefde onvergetelijke Echtge- noote

Trijntje Bos,
in den ouderdom van bijna 28 jaar, mij nalatende 3 kinderen.
Bijna 4 jaren mocht ik met haar door den band des huwe- lijks vereenigd zijn.
Hoezeer zij zich aan het le- ven gehecht gevoelde, wachte zij met vast vertrouwen op ha- ren Heiland Jezus met de meeste kalmte den dood af. Met buitengewone helderheid en vrij- moedigheid gaf zij hiervan getuigenis en zocht iedereen, met wien zij in aanraking kwam, tot het leven voor den Heere op te wekken.
Dit geeft mij bij al het smartelijke eene aangename nage- dachte.
Mede namens wederzijdsche Ouders, Broeders en Zusters,
M. H. WIERSEMA.
WILDERVANK, 28 Mei 1888.

In den nacht van 19 op 20 Mei overleed te één ure onze innig geliefde

BREGTJE,
in den ouderdom van ruim 28 jaren.
We zijn bitterlijk bedroefd, doch de gegronde hoop, dat zij thans, van alle lijden verlost, juicht voor den troon des Lams, neemt het smartelijke uit onze smart weg.
Mede namens Broeders en Zusters,
H. R. VOS,
en Echtgen.
ENUMATIL,
Juni '88.

De Heere ontam mij in de vorige maand mijne hartelijk beminde

BREGTJE.
Ik had gehoopt aan hare zijde het leven te mogen doorvan- delen, doch de Heere heeft het anders gewild. Hem wensch ik te zwijgen, geloovende, dat zij het thans beter heeft, dan zij het hier ooit konde krijgen.
J. VAN DER VEGT.
ENUMATIL,
Juni '88.
Om de buitenlandsche familie eerst heden geplaatst

Heden overleed te Uitwierda (prov. Gron.) onze waarde Zuster en Behuwdzuster
ELIZABET DE GROOT,
geliefde Echtgenoot van den Heer H. BOSSCHER. Zij bereikte den ouderdom van 76 jaren.
P. J. DE GROOT.
M. H. DE GROOT—
JONKER.
BAAMBRUGGE,
31 Mei 1888.

Heden overleed na een kort- stondig doch geduldig lijden, aan een hartkwaal, mijn innig geliefde Echtgenoot
Suzanna Haspels
geb. VAN DER BEEK,
in den ouderdom van ruim 55 jaar.
God sterke mij in dezen weg.
C. HASPELS.
DUSSEN, 5 Juni.

Het heeft den Heere van leven en dood behaagd, onze geliefden Broeder, den Weleerw. Zeergel. Heer
A. BRUMMELKAMP,
Leeraar aan de Theol. School alhier, door den dood van ons weg te nemen. Zaterdagavond omtrent negen uur ontsiep hij in den ouderdom van ruim 76 jaren.

Mocht de overledene omtrent 54 jaren in het Evangelië van onzen Heere Jezus Christus tot zegen van velen arbeiden, de gemeente van Kampen ge- noot het voorrecht dien waardigen Broeder 34 jaren in haar midden te hebben en van tijd tot tijd te zien op- treden om haar de woorden des levens te verkondigen. Met groote vreugde en onvermoeiden ijver was hij hierin steeds werkzaam, en zijn arbeid onder ons is door den Heere gezegend.

Als een geloovig en blijkmoedig Christen leefde hij in ons midden, en strekte hij der geheele gemeente en anderen in woord en wandel tot een voorbeeld. De gemeente verliest veel in dezen Broeder en zijn heengaan wordt door velen diep gevoeld. Doch de Heere, die dezen zijn dienstknacht aan Zijne Kerk had gegeven, heeft hem ook ge- noomen, en alles wat Hij doet is ma- jesteit en heerlijkheid. Onze geliefde en geachte Broeder is nu bij zijnen lieven Heiland, wiens verschijning hij liefgehad, en wiens naam hij aan zondaren verkondigd heeft. Gelijk hij leefde, zoo stierf hij ook: geloovig, blijkmoedig, met een psalm op zijne lippen ging hij heen naar het huis des Vaders, om aldaar het lied des Lams te zingen.

De Heere sterke de bedroefde kin- deren over het verlies van hun vader, maar doe hun ook dankbaar zijn voor het groote voorrecht, hun in zulk een vader geschonken.

Namens den Kerkeraad,
J. BAVINCK, Praeses.
J. H. BOS, Scriba.
KAMPEN,
5 Juni 1888.

De Kerkeraad der Christelijke Ge- reformeerde Gemeente te Hattem ge- voelt zich gedrongen zijn innige deel- neming door dezen te betuigen, in den diepen rouw, die vanwege het overlijden van den Weleerwaarden Zeergeleerden Heer, Vader

A. BRUMMELKAMP
al het volk des Heeren in deze landen getroffen heeft.
De kerk des Heeren te Hattem zal het nooit vergeten, hoeveel zij inzon- derheid in dezen nu zaligen Dienaar des Woords van God eens ontving.
In haar midden droeg deze tweede Leeraar der eerste Scheiding de smaad- heid van Christus, hem oneindig meer waard dan goud en eere van een Ge- nootschap, dat de glorie van zijn Koning rooven dorst.
Zij de nagedachtenis van dezen dier- baren Doodde, die nu eenwig juicht bij het Lam, nog voor vele duizenden ten zegen.

Daniël 12: 3 — Openb. 14: 13.
Namens den Kerkeraad der Christ. Geref. Gemeente van Hattem,
W. J. DE HAAS, Pres.
J. KKOZE, Scriba.

De Drukker der Bazuin met de Zetters en verdere Gezellen zijner werk- plaatsen, betuigen bij dezen hunne deel- neming over het afsterven van den door hen allen hooggeachtten Redacteur der Bazuin, Professor

A. BRUMMELKAMP.

Zijne vriendelijke woorden en min- zame bejegening, die zij, vooral gedurende den tijd dat zij de eer genoten de Bazuin te drukken, van den Overle- dene mochten ondervinden, zullen nimmer door hen vergeten worden, maar eene aangename herinnering nalaten.
Namens allen,
G. PH. ZALSMAN.
C. A. J. DE GRUIJTER.
E. WARNARS.
N. v. METEREN.

HUISHOUDSTER
gevraagd in een burgergezin met 6 kinderen, Chr. Ger. of de waarheid toegedaan. Onder lett. A. Z. zich te adreasseeren aan den Boekh. H. KRUIJ- VER, te Zaandam.

Op een dorp in den omtrek van Delft, wordt te koop of te huur aangeboden, om medio Juni te aan- vaarden, een flinke
TIMMERMANSWERKPLAATS,
met Woonhuis, enkele jaren ge- leden nieuw opgebouwd, en welgelegen aan den rijweg en het vaarwater, Adres met franco brieven onder lett. U. IJ., bij den Boekh. J. VAN OEL Jr., te DELFT.

MAGAZIJN VAN Heeren- en Kinderkleeding.
L. DE VRIES Hz.
GRONINGEN, N. Z. A-kerk.

f 2.--.
Te koop gevraagd een ex.

EZRA
eerste jaargang.
Aanbiedingen aan den Boekhande- laar BULENS te Winterswijk.

1588 1888.
De onoverwinnelijke vloot vernietigd.
Eene herinnering uit den jare 1588,
DOOR
E. J. VEENENDAAL.

104 bldz. op zwaar papier gedrukt, met eene gravure naar eene teekening van E. WITKAMP Jr.
Prijs f —,75. Per 10 Expl 6,—.
Tegen toezending van een postwissel van f —,75 waarop staat »Onoverwin- nelijke vloot», wordt dit werkje franco toegezonden door den Uitgever J. H. VAN PEURSEM te Utrecht.

Bij de Uitgevers A. SIZOO & Co. te Gorinchem zal D. V. begin December van dit jaar verschijnen een
Nieuw Jaarboekje der Christel. Geref. Kerk in Nederland.

Onder redactie van de heeren
Prof. H. DE COCK
EN
Ds. P. BIESTERVELD
PRIJS 30 CENTS.

Zij meenen met de uitgave hiervan te voldoen aan den door velen uitgedruk- ten wensch, een alleszins nauwkeurig en betrouwbaar Jaarboekje onze kerk te bezitten en houden zich daartoe aanbevolen voor de medewerking en steun van H.H. Predikanten en leden der kerk.
INTEKENLIJSTEN zijn voor belanghebbenden verkrijgbaar bij de Uitgevers.

Jessica's eerste gebed,
met een nieuw VOORWOORD
van **Dr. L. DE GEER,**
Em. pred. te Velp.
TIENDE DRUK.
Prijs: 20 Ct., 100 ex. f 15.00.
Uitgave van G. J. REITS.

ZANGGEZELSCAPPEN.
Bij ZALSMAN te Kampen is ver- schenen:
SERNÉ, Hosanna. f 1.25
WIJLE, de Zangvriend. > 0.25
SMINK, de Kleine Zanger. > 0.20
KEUNING, de zingende Pelgrim > 0.30
> Lieven en loven > 0.30
VAN WILCK, de Christ. Zanger > 0.25
SCHABERG, Vaderl. Gezangen > 0.10
PSALMBOEKJE > 0.22

De Amerikaansche Or- gels van SMITH EN WORCESTER
zijn het meest verspreid, bekend en reeds 260 maal bekroond. Door direct gesloten contracten met de Fabrikanten, Spoor- en Stoomvaart-lijnen, zijn onze Or- gels reeds veel goedkoper dan ieder ander fabrikaat, dat voor Europa, alleen te Londen of Hamburg verkrijgbaar is. Voor onzen engros handel, nitsluitend in deze Instrumenten, waarbij de verkoop aan Particulieren met den dag toeneemt, hebben wij steeds een voorraad van on- geveer **130 stuks** in de fijnste sorteering, tegen de laagste doch **vaste** prijzen.
Vraag de NIEUWE CATALOGI.
Hoofd-Agent voor het Vasteland van Europa:
MAR. BREEBAART,
DAMRAK 23. AMSTERDAM.

Deze week verschijnt bij den Uitgever J. H. BOS te Kampen:
„Stemmen der Historie”
EN
HET REGLEMENT VAN 1869.
DOOR
D. K. WIELENGA,
Prijs 45 Cent.

Bij C. BLOMMENDAAL te 's Gra- venhage is verschenen en bij alle soliede boekhandelaren verkrijgbaar:
Karel Coulson,
VAN DE SYNAGOGE TOT HET KRUIS,
DOOR
DR. M. L. ROSSVALLY
Officier van Gezondheid, in dienst der Vereen. Staten van N.-A.
UIT HET ENGLSCH,
onder toezicht en met aanbeveling van Jhr. Mr. E. v. S.
PRIJS 20 CT.
Per 25 ex. f 4.50, 50 ex. f 8.—.

Om op te ruimen.
HENDRIK DE COCK,
eerste afgeschiedene pred- kant in Nederland, beschouwd in leven en werkzaamheid. EENE BIJDRAGE TOT RECHT VERSTAND DER KERKELIJKE AFSCHIEDING,
DOOR
H. DE COCK,
Leeraar aan de Theol. School te Kampen.

Prijs van de eerste uitgave f 5.—, van de Volksuitgave f 2.70 en thans tijdelijk f 1.25.
Voor dien prijs is dit fijne boek- deel dat 640 pag. gr. 8°. beslaat, waar- lijk goedkoop.
De Uitgever,
JAN HAAN,
te Groningen, voorheen te Delfzijl.

Bij ZALSMAN te Kampen is ver- schenen:

Veeartsenij-Recepten
DOOR
J. DE BRUIJN,
Veearts.
Prijs 25 cent.
31 beproefde Recepten voor koeien, 26 voor paarden en 1 voor varkens.
Wie **5 blauwe postzegels** zendt aan Zalsman te Kampen, ont- vangt het franco per post.

Predikanten.
Evangelisten en Godsdienst-onderwijs zers, Jongelings- en Jongedochters Ver- eenigingen, Onderwijzers aan Zondags- en Christelijke Scholen, en verder elk ge- meentelijk die aan het onderzoek der Heilige Schrift oplettenheid wijdt, wordt ten zeerste aanbevolen het

LAND- EN VOLKENKUNDIG WOORDENBOEK
DER
HEILIGE SCHRIFT
DOOR
P. A. v. d. BERGH.
Met een voorrede van **Dr. J. H. GUNNING Jr.**
De prijs van het werk was tot heden: f 3.—

doch ik ben in de gelegenheid het door prijsvermindering onder zeer veler bereik te stellen, en de voorhanden exemplaren aan te bieden, ingenaaid à f 1.25.

Tegen postwissel waarop vermeld staat »v. d. Bergh» wordt het franco verzonden door
H. BULENS, Winterswijk.
Snelpersdruk van Zalsman te Kampen.